

L'univers contra l'Alex Woods, Gavin Extence.

Una de les eines més atractives de la narratologia és la distinció entre relats fantàstics, meravellosos i insòlits. La literatura que anomenem realista sol inscriure's dins els dominis de l'insòlit, ja que narra fets possibles però improbables; dels fets probables se n'encarrega el costumisme, que interessa sobretot als historiadors i als filòlegs.

Els meteorits i les cases existeixen. Pot ser, doncs, que un meteorit de dos quilograms travessi l'atmosfera, impacti en una casa a prop de Glastonbury i després en un ésser humà, i que aquest ésser humà sobrevisqui. No sol passar, però és possible. A partir d'aquest fet insòlit, Gavin Extence (Swineshead, Regne Unit, 1982) ha escrit la seva primera novel·la, *L'univers contra l'Alex Woods*, que Núria Parés ha traduït per a RBA – La Magrana.

Alexander Morgan Woods té onze anys quan rep l'impacte del meteorit. Les conseqüències són múltiples: una certa fama, atacs d'epilèpsia, una temporada com a *homescholar* i una fascinació per l'astronomia i la neurologia. El fet que la seva mare regenti una botiga d'arts endevinatòries és un altre fet insòlit que afegeix interès a la trama.

Alex Woods no és un adolescent com els altres: “La majoria dels altres nois només esperen que arribi l'hora del pati per sortir a jugar a futbol. Ho trobo desconcertant. Em sembla una autèntica pèrdua de temps i d'energia. No t'aporta res sobre el món. No t'afegeix ni et canvia res. No hi trobo el què, sincerament”. A ell el que li interessa és la composició química dels planetes i el Gran Col·lisionador d'Hadrons. Amb aquest tarannà, no és estrany que tingui problemes a l'escola: no amb els professors, sinó amb els companys, que en aquesta edat no toleren la diferència. A la novel·la, el *bullying* és real, però no té interès per si sol, sinó que en termes narratius serveix per crear la situació en què Alex coneix el senyor Peterson.

L'adolescent i el vell

L'univers contra l'Alex Woods se centra en la relació entre l'adolescent i aquest vidu solitari, dos éssers considerats poc sociables que acaben fent-se amics (sense les consideracions kitsch que podria suscitar una amistat d'aquestes característiques). Un dels efectes d'aquesta relació és la creació del club de lectura anomenat l'Església Secular de Kurt Vonnegut. El lector no tarda a topar amb l'oració que apareix a la novel·la *Escorxador-5*, que per molts anys que passin d'ençà que la vaig descobrir es

manté com una de les peticions més sensates que conec: “Que Déu em doni serenitat per acceptar les coses que no puc canviar, coratge per canviar les coses que puc, i saviesa sempre per poder distingir-les”.

A la meitat del llibre es produeixen dos petits accidents de trànsit que tindran conseqüències. En el primer, queda greument ferit el gos del senyor Peterson, que finalment és sacrificat per evitar-li patiments inútils. El segon accident obliga a fer unes proves mèdiques que detecten que el senyor Peterson pateix una paràlisi supranuclear progressiva que el condemna a una vida breu i cada vegada menys suportable. En l'últim terç del llibre arribem a la qüestió més rellevant: ¿és moralment acceptable ajudar a morir algú que no vol afrontar un futur indigne?

Alex Woods -culte, reflexiu, sincer, generós, conseqüent- és la persona ideal per respondre aquesta pregunta. En aquests últims capítols es produeixen viatges, cancel·lacions, correïsses: una acceleració dramàtica que culmina en l'escena inicial del llibre, quan el protagonista és detingut per la policia. De fet, el llibre és l'explicació detallada que fa Alex Woods de com es van desencadenar tots els factors fins a produir la primera escena. És aquesta narració prolixa, que barreja d'una manera molt adolescent la lucidesa i la ingenuïtat, la que converteix el llibre en una obra perdurable. El narrador excel·leix, per exemple, en la manera d'explicar-nos el que ens pensàvem que ja sabíem, només que ell ho fa d'una manera nova. A continuació, en reproduïm un exemple.

“Va resultar que el hobby del senyor Peterson era escriure cartes a polítics i, ocasionalment, a presoners. Era membre d'un club especial per escriure cartes. Havies de pagar una quota mensual i llavors t'enviaven la revista del club, que estava plena de noms i adreces de gent de tot el món a qui t'agradaria escriure, malgrat que la gran majoria mai no t'arribessin a respondre. Els polítics en general estaven massa ocupats o no es cuidaven de la correspondència personal, i als presoners no sempre els permetien respondre les cartes. De fet, tenien prou sort si els permetien rebre-les. El club per escriure cartes al qual pertanyia el senyor Peterson es deia Amnistia Internacional”.

Abans de la “maduració”

És difícil esbrinar a qui s'adreça *L'univers contra l'Alex Woods*. A vegades pot semblar una d'aquelles obres orientades a adults però disfressades, com *El petit Príncep*. A vegades, en canvi, pot semblar una obra escrita per un adult tan savi que sap imitar l'estil adolescent, però no en la vessant primordial i fatxenda d'*El vigilant en el camp*

de sègol. Si l'hagués de col·locar al costat d'algun llibre pròxim, la desaria a prop de *Peter Pan*. Igual com James Barrie va saber evocar el remolí de la infantesa, Gavin Extence ha recobrat l'anhel de veritat propi dels éssers que encara no han arribat a la fase que per entendre'ns anomenem "maduració".

L'ingenu seductor que és Alex Woods té components de l'idiota de Dostoievski, i també ens pot recordar el cinematogràfic Forrest Gump. Com ells, no sap mentir i se sent impel·lit per una bondat que pot ser contraproductiu per a ell mateix. O, per dir-ho en les paraules d'un altre personatge del llibre: "Ostres, Woods, realment ets un put sant". Totes els éssers humans del llibre s'hi senten atrets, des de metges fins a una jove problemàtica, amb la significativa excepció dels brètols més brètols.

La nota biogràfica ens informa que Gavin Extence va tenir una carrera breu però il·lustre com a jugador d'escacs. Ja hem dit que *L'univers contra l'Alex Woods* incorpora el punt de vista versemblant d'un adolescent, però també conté el desenvolupament inapel·lable d'un mat amb dues torres, ja que els passos es succeeixen en el moment precís. Si parlem de l'argument del llibre tant ens podem referir als fets insòlits que narra com al seu poder argumentatiu, orientat a la defensa del que un personatge anomena "el dret humà final".